

ELECCIONS EUROPEES 2024

Tema
El desenvolupament del pilar social europeu és la gran assignatura pendent de la política europea.
Missatges principals
- La batalla contra l'extrema dreta es guanya mitjançant l'ampliació de drets, la creació d'una esperança real per a la ciutadania davant les constants crisis que vivim. - La UE no ha estat capaç de fer avenços significatius per a incrementar el nostre estat de benestar ni reduir la pobresa, la desigualtat i l'exclusió al nostre país. - Ho hem fet al govern de l'Estat i ho hem de fer també a la UE.
Relat
L'Europa social és l'horitzó de transformació pel qual els sindicats forces progressistes i els moviments socials i feministes de tot el continent van lluitar durant dècades, l'Europa que Altiero Spinelli i Ernesto Rossi van esbossar, allà per 1941, al Manifest de Ventotene: un projecte federal la raó del qual de ser sigui l'emancipació de les persones treballadores i la garantia de condicions de vida més humanes". És encara avui l'horitzó on aspirar. L'Europa social ha estat, a més, la brúixola que ha guiat l'acció de Yolanda Díaz i Sumar a la Unió Europea: les directives de salaris mínims, transparència salarial o treball de plataformes són bons exemples dels avenços del present que fan possible les transformacions del futur. A l'època de l'emergència ecològica, l'horitzó de l'Europa social no deu al·ludir a una forma de protecció davant d'emergències, a un paradigma assistencialista, sinó al pilar per construir una economia i una societat diferents i millors, una concepció universal i expansiva dels drets socials i laborals. La política sociolaboral europea no ha de servir només per mitigar i contenir danys, sinó per fundar un horitzó col·lectiu de certesa i seguretat. Necessitem demostrar que l'ampliació dels drets socials és el fonament d'una idea de prosperitat diferent que ha de servir no només per garantir una transició ecològica justa, sinó també per proporcionar confiança i esperança al conjunt de la ciutadania. Aquesta és la condició bàsica per ser lliures en una Europa cada cop més complexa: tenir la certesa que necessitem per viure. I aquesta és la idea força que vertebrarà la nostra acció a la Unió Europea: entendre l'aprofundiment dels drets socials i laborals com una condició de la democràcia i també de la nostra identitat com a europeus i europees.

Ara, Europa ha d'escollir entre donar-li una nova i immerescuda oportunitat —la enèsima— al caos neoliberal o, per contra, apostar pels drets socials com a principis rectors de les nostres democràcies. Ambdues sortides són possibles, però una ja s'ha mostrat ineficaç, capaç només d'infligir dolor a la ciutadania. La pandèmia ens va revelar el fracàs intel·lectual del neoliberalisme, i la única forma d'enterrar-lo políticament és posar els drets laborals al cor del projecte europeu, eixamplar i blindar el dret a un habitatge, democratitzar el temps de vida, lluitar contra les desigualtats socials i cuidar la sanitat i educació públiques a tot Europa.

Es tracta, doncs, d'ampliar el marge competencial limitat de la Unió Europea per legislar en matèria sociolaboral, de revertir per complet la primacia que les llibertats econòmiques tenen, encara ara, sobre els drets fonamentals de les majories socials europees. Es tracta, alhora, de codificar els principis del Pilar Europeu de Drets Socials per fer-los vinculants i convertir el seu pla d'acció en un full de ruta efectiu per a la ciutadania europea. Es tracta, en definitiva, de donar cos a un nou europeisme laborista, d'avançar cap a la Europa social.

Molts països, especialment els perifèrics, fa dècades que pateixen les conseqüències de l'emigració massiva, sobretot de gent jove. L'anomenada fugida de cervells és la conseqüència de la falta de desenvolupament de polítiques socials i la manca de processos de reindustrialització i diversificació econòmica. La UE ha de coordinar i prioritzar les seves inversions per millorar les perspectives dels treballadors i treballadores a tots els països de la Unió. A més, cal elaborar un cens de la migració interna i facilitar el retorn als estats membres de qui ho desitgi.

Milions de persones afectades per l'augment dels lloguers a les grans ciutats i la pobresa energètica lligada a l'habitatge de mala qualitat, tots conseqüència d'una baixa inversió crònica en habitatges assequibles i socials de qualitat, ben aïllats.

Propostes

- Salari mínim europeu, per donar ple compliment a la Carta Social Europea i desenvolupar-la. Al govern d'Espanya s'han fet polítiques d'ampliació de drets i millores molt visibles en la vida de la gent, com l'augment del salari mínim (fins a 1.134€) implementat per Yolanda Díaz. Cal que aquest projecte sigui realitat també a Europa.

- Implantació urgent d'una assegurança de desocupació d'abast europeu (EUIS) que complementi els sistemes estatals. - Una directiva sobre el temps de treball amb l'horitzó de la setmana laboral de 32 hores sense reducció salarial. - Una nova Carta de Drets Socials per a la ciutadania europea. - Una estratègia europea de lluita contra la pobresa infantil que garanteixi que un mínim del 2% del PIB de cada Estat membre es destina a polítiques de suport a infància i famílies. - Que el parc públic i públic-privat de lloguer social i assequible espanyol i els de la resta d'Estats Membres tinguin la consideració de servei públic. - L'educació de 0-3 anys dret garantit a tots els estats membres. - Garantirem el dret a la protecció de la salut en tots els Estats membres, amb una assistència sanitària pública que garanteixi totalment la universalitat. - Blindar uns estàndards mínims legislatius en matèria de drets socials, tant a nivell de la UE com dels Estats membres, per garantir que els drets socials no puguin estar subordinats a consideracions econòmiques o fiscals a curt termini. - Cal que el pilar social de la UE esdevingui un nou i ambiciós Contracte Social Europeu i que sigui vinculant a nivell legislatiu i no una simple declaració d'intencions. Els drets socials no poden deixar-se al voluntarisme dels estats. - Que tots els Estats membres actualitzin els seus règims d'ingressos mínims per sobre de la taxa de pobresa.
Indicadors - PIB per càpita UE (2023): 35.210 euros per persona el 2023- - Risc de pobresa o exclusió social (2022): 21,6%. - Pobresa energètica: 160 milions de persones. - Generalment en habitatges mal aïllats. - Accés a aigua potable i sanejament insuficient: 2 milions de persones. - Any 2022, a la UE 8,3% de persones que no poden consumir proteïnes d'animals almenys 1 vegada cada 2 dies és situava en el 8,3% - 19,7% dels europeus en risc de pobresa no es va poder permetre un menjar adequat l'any passat (>2pp que 2021) - >1 de cada 4 nens i nenes a la UE en risc de pobresa i exclusió social. - Actualment a la UE hi ha 96,5 milions de persones en risc de pobresa i exclusió social (21,9% de la població). - Al voltant del 35% de la població de la UE en edat de treballar en risc de pobresa no està coberta per la renda mínima ni cap altre benefici social.

- Atur. Més de 13 milions de persones (6,2% atur a la UE, Espanya 12,9%, Grècia 12,5%, Itàlia 8%).
- Risc de pobresa 16,5% població (Espanya 20,4%, països Est aprox 22%, Itàlia 20,1%, Grècia 18,8%).
- Cada nit s'estima que hi ha al voltant de 900.000 persones sense llar a la UE (Feantsa 2023).
- Crisi d'habitatge a la UE amb quasi un milió de persones sense sostre i vint milions de persones en situació de privació severa d'habitatge (el 4,3% de la població)

Ampliació idees

General:

La llibertat en una Europa social no s'entén sense la garantia d'unes condicions de vida digna per a tothom i una distribució de la riquesa justa.

L'increment de la pobresa i les desigualtats demostren la injustícia de les polítiques que s'apliquen però hi ha un altre camí que situa els drets socials i a les persones al centre de les polítiques, que lluita contra les desigualtats i promou la solidaritat entre la ciutadania, una UE que utilitza la seva riquesa econòmica per promoure el benestar.

Cal situar els drets socials i laborals al centre de les polítiques europees, com una eina per reduir la pobresa i millorar la qualitat de vida, no simplement per garantir que es disposa de mà d'obra qualificada arreu de la Unió.

La vida digna té com a mínim irrenunciable uns ingressos bàsics per a tothom, el dret social a un habitatge, l'accés a l'energia i a l'aigua a preus assequibles i a l'alimentació saludable.

Volem una Europa millor on tothom tingui casa i guanyi bons ingressos. Una Europa on valorem les persones treballadores quotidianes. On s'invertixi en habitatges assequibles, educació per a les famílies. On les persones siguin al centre de la política.

Milions de persones a Europa no tenen ingressos que cobreixin el lloguer, el menjar i les factures. No n'hi ha prou amb rebre un sou, ha de ser un sou digne que cobreixi realment els costos. Necessitem uns ingressos mínims per sobre del llindar de pobresa, llocs de treball de qualitat, drets adequats als treballadors de la plataforma,

per prohibir les pràctiques no remunerades i donar suport als sindicats per protegir els drets dels treballadors.

Sensellarisme:

Com a expressió extrema del creixement de les desigualtats i l'epeculació amb bens essencials, les ciutats de la UE s'enfronten a un increment del nombre de persones sense accés a una llar en condicions dignes, a uns preus que fan impossibles els projectes de vida i amb un creixement de les situacions de persones sense sostre, sense llar i en situacions extremes d'exclusió residencial.

Accés habitatge:

L'accés a l'habitatge ha esdevingut una de les màximes prioritats per a la ciutadania, especialment en zones urbanes. Però en els darrers anys el mercat ha trobat vies per a especular i convertir en un bé de luxe la possibilitat d'accedir a una llar per a moltes persones.

L'accés a l'habitatge és també el factor clau en els processos d'emancipació dels joves, de creació de famílies o del manteniment del benestar en la gent gran.

Cures:

Alguns dels grans canvis socials i demogràfics de les darreres dècades han situat les cures com un puntal de les polítiques de benestar i feministes. Les noves necessitats de cures impliquen un repte que considerem s'ha d'afrontar amb més Europa social, enfortint els serveis públics, desprivatitzant i prioritant la col·laboració amb Tercer Sector Social i l'economia social i solidària.

Discriminació:

En paral·lel a l'enfortiment de tot el pilar social europeu cal donar passes importants per garantir els drets dels col·lectius més discriminats com les persones amb diversitat funcional i alhora adoptar nous models d'atenció potenciant la vida independent i afavorint polítiques d'autonomia personal.